

الله
الحرمين
الحرمين

دانشگاه آزاد اسلامی

دستورالعمل داخلی
ویژه پایان نامه های مربوط به ترجمه کتاب
کارشناسی ارشد مترجمی زبان انگلیسی
(ویرایش نهایی)

حسین حیدری تبریزی
استادیار گروه مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، اصفهان
heidaritabrizi@gmail.com

عزیزه چالاک
استادیار گروه مترجمی زبان انگلیسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، اصفهان
azizeh_chalak@yahoo.com

دانشکده زبان های خارجی
گروه کارشناسی ارشد مترجمی زبان انگلیسی
بهار

به نام خدا

مطابق سرفصل مصوب رشته کارشناسی ارشد مترجمی زبان انگلیسی (مطالعات ترجمه)، دانشجویان این رشته می توانند (به جای انجام تحقیق در حوزه مطالعات ترجمه) برای پایان نامه خود کتاب ترجمه نمایند. لازم است ترجمه حتماً انفرادی انجام شود و ترجمه مشترک از کتاب واحد مجاز نمی باشد. در این دستورالعمل، معیارهای کمی و کیفی انتخاب کتاب برای ترجمه، نحوه تهیه طرحنامه پایان نامه، جدول زمان بندی نحوه پیشرفت کار، نحوه تنظیم گزارش نهایی و تشریح فصل های مختلف آن (از جمله مقدمه مترجم، واژه نامه تخصصی و نمایه) و همچنین نحوه داوری و معیارهای ارزشیابی داوران در جلسه دفاع از پایان نامه به ترتیب در ۵ بخش به تفصیل تشریح شده است.

معیارها و ضوابط انتخاب کتاب برای ترجمه

به منظور تامین اهداف مورد نظر در دوره کارشناسی ارشد مترجمی زبان انگلیسی و در جهت حفظ ماهیت تحقیقی واحد پایان نامه و ایجاد وحدت رویه ای علمی در ترجمه کتاب، ضوابط و معیارهای کمی و کیفی انتخاب کتاب برای ترجمه به شرح زیر است:

الف. معیارهای کمی

-

متن اصلی کتاب حداقل باید ۲۰۰ صفحه (در قطع رحلی، هر صفحه حداقل ۲۰ سطر) باشد.

- -

فهرست منابع و ضمایم و ملحقاتی (نظیر عکس‌ها و نمودارها) که قاعدتاً ترجمه نمی‌شود در شمارش تعداد صفحات لحاظ نمی‌گردد.

- -

در صورت لزوم و به تشخیص استاد راهنما می‌توان یک یا چند نقد معتبر کتاب را به ترجمه افزود تا معیار حداقل صفحات رعایت شود.

- حداکثر تعداد صفحات

متن کتاب مورد نظر نباید از ۳۵۰ تا ۴۰۰ صفحه متجاوز گردد تا ترجمه کل اثر در فرصت زمانی مقرر ۶ ماهه یا زودتر به اتمام رسد و آماده دفاع گردد.

- تاریخ انتشار اثر

از زمان انتشار اثر به طور معمول نباید بیش از یک سال گذشته باشد تا کتاب به اصطلاح «به روز» باشد مگر آنکه به تشخیص اساتید راهنما و مشاور گذشت زمان بر «به روز» بودن اثر بی‌تأثیر باشد یا باعث ایجاد تحولات عظیم و تغییر نگرش در آن علم شده باشد.

- -
ملاک تاریخ انتشار اثر سالی است که در صفحه شناسنامه کتاب بعد از علامت حق تالیف (کپی رایت ©) آمده است.

- -
چنانچه کتاب مورد نظر بدون تجدید نظر یا ویرایش صرفاً تجدید چاپ شده باشد، چاپ‌های مکرر و مجدد آن به حساب نیامده، تاریخ انتشار چاپ اول اثر ملاک قرار می‌گیرد.

ب. معیارهای کیفی

-
دانشجویان صرفاً مجاز به ترجمه آثار مستقیماً از زبان انگلیسی به فارسی هستند.

- -
ترجمه می‌باید مطابق اصول مستند مطروحه در کتاب‌های نظری معتبر مطالعات ترجمه در جهت طبیعی و متعارف آ از زبان مبدا (در اینجا انگلیسی) به زبان مادری مترجم که قاعدتاً برای دانشجویان ایرانی فارسی است انجام پذیرد و نه در جهت خلاف از زبان مادری. بدین ترتیب، ترجمه کتاب از زبانی غیر از انگلیسی به فارسی یا از فارسی به انگلیسی مجاز نیست.

- -
اثر مورد نظر برای ترجمه به فارسی باید به زبان انگلیسی به دست پدیدآورنده یا پدیدآورندگانی انگلیسی زبان تالیف/تدوین شده باشد. چنانچه کتابی از زبانی دیگر به انگلیسی ترجمه شده باشد دانشجویان مجاز به ترجمه آن نیستند. به عبارت دیگر، کتاب باید مستقیماً از زبان اصلی آن (در اینجا، انگلیسی) به فارسی ترجمه شود و نه به اصطلاح از زبان «واسط».

- پدید آورنده/پدید آورندگان اثر

علاوه بر اینکه زبان انگلیسی باید زبان مادری پدید آورنده یا پدید آورندگان اثر باشد ایشان باید در زمینه موضوع تخصصی کتاب صاحب نظر بوده و از شهرت، اعتبار، سبقه و جایگاه علمی مناسب برخوردار بوده و به عبارت بهتر صلاحیت تالیف چنین کتابی را در رشته مذکور داشته باشند.

- نوع و کیفیت اثر

کتاب باید حاوی آخرین دستاوردها و پیشرفت‌های علمی در حوزه تخصصی و رشته علمی مورد بحث خود باشد؛ اصالت و نوآوری داشته باشد؛ ارزنده، تأثیرگذار و به روز بوده سهم به سزایی در علم روز داشته باشد.

- -

دانشجو جهت تضمین کیفیت اثر موردنظر باید تأییدنامه ای از صاحب نظران، استادان یا گروه آموزشی مربوطه ارائه نماید.

- -

در صورت امکان دانشجو می تواند از سازمان، موسسه یا نهادی خارج از تشکیلات دانشگاه آزاد اسلامی گواهی مبنی بر تایید کیفیت اثر یا اعلام نیاز به ترجمه آن به فارسی و تقبل چاپ ترجمه آن ارائه کند. بدیهی است در هر نوع قرارداد مربوطه، ضروری است کلیه حقوق مادی و معنوی دانشگاه آزاد اسلامی و اساتید راهنما و مشاور تامین و حفظ گردد.

- -

علاوه بر ارائه تاییده کیفیت، دانشجو می تواند نقدهای معتبر موجود بر اثر را که مؤید مطلوب بودن کیفیت اثر باشد به هنگام ارائه طرحنامه (proposal) پایان نامه خود به شورای تخصصی تحصیلات تکمیلی گروه تقدیم نماید.

-

لازم است اثر مورد نظرکامل و مستقل بوده و کل اثر به فارسی ترجمه گردد؛ به عبارت دیگر، دانشجویان نمی توانند صرفاً بخش‌هایی از اثر را گلچین کرده یا گزیده اثر را ترجمه کنند.

- -

در مواردی که کتاب در چند مجلد به چاپ رسیده، چنانچه به تشخیص و صلاحدید اساتید راهنما و مشاور موضوع مورد بحث در هر مجلد مستقل از مابقی مجلدات باشد، دانشجو مجاز است صرفاً ترجمه کامل یک جلد را انجام دهد و در صورت لزوم دانشجویان دیگر می‌توانند مجلدات دیگر را به جای پایان نامه خود انتخاب و ترجمه نمایند.

- -

چنانچه اثر نوعی گردآوری اعم از مجموعه مقالات یا دستورنامه یا کتب مبانی نظری (handbook) باشد و از بخش های موضوعی کاملاً مجزا و مستقل تشکیل شده باشد به تشخیص اساتید راهنما و مشاور دانشجو می تواند در صورت رعایت معیارها و ضوابط دیگر تنها بخشی از مجموعه را ترجمه کند.

- ترجمه اثر به فارسی

کتاب نباید قبلاً به فارسی ترجمه شده باشد و خلا آن در مجموعه نوشته های علمی مورد بحث در زبان فارسی به شدت احساس شود و ضرورت ترجمه آن به فارسی نیز باید به روشنی استدلال گردد.

- موضوع تخصصی اثر

کتاب باید در حوزه تخصص دانشجو باشد و صلاحیت دانشجو برای ترجمه آن احراز گردد.

- -

هرچند صلاحیت کلی دانشجو به تشخیص اساتید راهنما و مشاور منوط می باشد نهایتاً مسئولیت احراز حداقل شرایط لازم مستقیماً به عهده شخص دانشجو است که فرم مربوطه تعهد را امضا می کند.

- -

بهتر است استاد مشاور یا حداقل یکی از اساتید مشاور پایان نامه از گروه آموزشی مربوط به موضوع کتاب دعوت به همکاری شود. به عبارت دیگر، لازم است استاد مشاور در موضوع کتاب صاحب نظر باشد تا بر چگونگی ترجمه محتوا و اصطلاحات تخصصی و فنی کتاب اظهار نظر کند و به دانشجو مشاوره تخصصی دهد.

- -

دانشجو موظف است به هنگام ارائه طرحنامه (proposal) پایان نامه خود به شورای تخصصی تحصیلات تکمیلی گروه، نمونه ای از ترجمه خود (حداقل ۵% از کل کتاب) از کتاب مورد نظر را نیز تقدیم نماید.

- -

ترجمه کتاب های حوزه آموزش زبان انگلیسی، مطالعات ترجمه و زبانشناسی اعم از کتاب های درسی، آموزشی، کمک آموزشی، مجموعه مقالات تخصصی، درسنامه ها، دستورنامه ها، کتب مبانی نظری

(handbook) و نظایر آن مجاز نیست چرا که مخاطب این آثار باید این آثار را به زبان اصلی مطالعه کنند و استفاده از ترجمه این نوع آثار در واقع نقض غرض محسوب می شود و در بسیاری از موارد عملاً ترجمه این نوع آثار به خاطر متکی بودن به زبان انگلیسی، داشتن مثال ها و نمونه های آموزشی و تمرین هایی که باید به زبان انگلیسی انجام شود امکان پذیر نیست. به علاوه شرط اصلی فعالیت در حوزه هایی نظیر زبان و ترجمه اشراف و تسلط بر زبان مبدا و مطالعه آثار به زبان اصلی (در اینجا، انگلیسی) است، ضمن آنکه به جای ترجمه معمولاً تالیف این گونه آثار برای مخاطبان ایرانی و زبان فارسی توصیه می شود. به همین قیاس، دانشجویان مجاز به انتخاب کتاب های عامه پسند، ادبیات زرد، درسنامه ها (textbooks)، کتاب های به اصطلاح «خوش فروش» (best-sellers)، آثار کلاسیک ادبی، فرهنگ های لغت، واژه نامه های تخصصی و نظایر آن نیستند. بدیهی است که میزان فروش کتاب به تنهایی ملاک اعتبار کتاب نیست.

-

ناشر کتاب باید از ناشران معتبر در حوزه تخصصی و زمینه علمی کتاب مورد نظر باشد و در نشر کتب مربوط شهرت داشته باشد. به عبارت دیگر، اثر مورد نظر را باید ناشر "تخصصی" آن منتشر کرده باشد.

تهیه و تنظیم طرحنامه (Proposal)

طرحنامه پایان نامه های ترجمه کتاب به زبان فارسی ارائه می گردد. لازم است دانشجو فرم شماره ۱ را تهیه و آن را با توجه به ماهیت کار خود تکمیل نماید. در زیر جهت راهنمایی دانشجویان نمونه ای از فرم تکمیل شده (صرفاً قسمت های مربوطه ۴ تا ۱۳) ارائه شده است.

نمونه تکمیل شده (پیشنهادی) فرم شماره (تصویب طرحنامه)

. اطلاعات مربوط به پایان نامه

- الف : عنوان پایان نامه : ترجمه کتاب "عنوان کتاب" (هم به زبان انگلیسی هم به زبان فارسی)

فارسی غیر فارسی : ترجمه کتاب *

ب : نوع کار تحقیقاتی : بنیادی نظری کاربردی عملی *

پ : تعداد واحد پایان نامه : ۶ واحد

ت : پرسش اصلی تحقیق (مسأله تحقیق) :

آیا اثر مورد نظر ترجمه پذیر است؟ تا چه حد؟ به چه شیوه‌ای؟

بیان مسأله (تشریح ابعاد، حدود مسأله، معرفی دقیق مسأله، بیان جنبه‌های مجهول و مبهم و منظور تحقیق)

طرح مسأله و تشریح آن یعنی در دسترس نبودن آثار مشابه کتاب مورد نظر به فارسی و تشریح ضرورت ترجمه

* معرفی نقادانه کمی و کیفی اثر جهت نشان دادن اشراف کامل مترجم بر اثر و تأیید ارزش ترجمه کردن آن

* استناد به مقدمه پدیدآورنده/پدیدآورندگان و نقدهای موجود بر اثر

* نحوه پرداختن پدیدآورنده/پدیدآورندگان به موضوع کتاب و هدف ایشان از تألیف اثر

* معرفی ناشر تخصصی اثر و سابقه ناشر در انتشار آثار معتبر در حوزه علمی مربوطه

* سال انتشار، تعداد صفحات کتاب، حجم و نحوه فصل بندی، محورهای موضوعی بحث در کتاب

* معرفی پدیدآورنده/پدیدآورندگان اثر و سبک نگارش ایشان، سابقه و جایگاه علمی، زندگی نامه مختصر

و مفید و پیشینه تحصیلی ایشان و آثار دیگر پدیدآورنده/پدیدآورندگان در تایید جایگاه و صلاحیت علمی

ایشان

* معرفی سبک و سیاق کلام، زبان و لحن اثر و مخاطب آن و نیز نوع متن و قالب اثر

* مقایسه اثر با آثار دیگر پدیدآورنده/پدیدآورندگان اثر و دیگر آثار مشابه موجود در رشته علمی مربوطه

و دلایل ارجحیت اثر و مزایای آن

* بررسی نقاط قوت و ضعف اثر و معرفی سرفصل‌ها و نیز محدودیت‌هایی که در آن اعمال شده

. فرضیه‌ها (هر فرضیه به صورت يك جمله خبری نوشته شود).

در این نوع تحقیق از فرضیه استفاده نمی شود.

. اهداف تحقیق (شامل اهداف علمی ، کاربردی ، های خاص انجام تحقیق)

* معرفی مخاطب ترجمه اثر و اهمیت ترجمه اثر به فارسی و تأثیرگذاری آن

. در صورت داشتن هدف کاربردی بیان نام بهره‌وران (اعم از مؤسسات آموزشی و اجرایی و غیره) :

ذکر نام مراکزی که احتمالاً از ترجمه اثر استفاده می کنند.

در صورت داشتن تأییدیه (موضوع تبصره ماده ۶-۲ بخش ۱)، ذکر نام سازمان، موسسه یا نهادی خارج

از تشکیلات دانشگاه که برای ترجمه فارسی اثر اعلام نیاز کرده و/ یا تقبل چاپ ترجمه را متقبل شده

است.

جنبه نوآوری و جدید بودن تحقیق در چیست؟

استاد محترم راهنما استدلال می کند که چرا نیاز به ترجمه کتاب مورد نظر به فارسی احساس می شود.
امضاء استاد راهنما

الف. نوع روش تحقیق :

* معرفی شیوه کلی ترجمه اثر با استناد به نوع متن، قالب اثر و مخاطب آن و مراحل ترجمه جهت نشان دادن علمی بودن شیوه ترجمه و روشمند بودن ترجمه از طریق اشاره به چارچوب های نظری مطالعات ترجمه و اصطلاحات تخصصی آن
* توجیه و استدلال درباره شیوه کلی ترجمه و واحد ترجمه براساس مخاطب، نوع متن و هدف ترجمه
* دوری از اعمال سلیقه در ترجمه و معرفی و تشریح شیوه های جلوگیری از آن

ب : روش گردآوری اطلاعات (میدانی، کتابخانه ای و غیره) :

* معرفی روش ها، تکنیک ها و استراتژی های ترجمه، مراحل کار و نحوه ویرایش و نهایی کردن ترجمه
* توجیه نحوه کاهش ها، افزایش ها، تغییرات، حذف ها، اضافه ها و سایر موارد افت ترجمه
* روش های معادل یابی کلمات عمومی و اصطلاحات تخصصی (اعم از معادل یابی توصیفی، واژگانی، ساختاری، کنشی، ...) و روش های واژه سازی در موارد مورد نیاز

پ : ابزار گردآوری اطلاعات:

* معرفی افراد متخصص طرف مشورت برای معادل یابی و حل مشکلات دیگر و معرفی منابع و ابزار های کمکی مورد استفاده و تحقیقات انجام شده در حین کار ترجمه (شامل مراجعه به فرهنگ ها، دایره المعارف ها، واژه نامه های تخصصی، منابع اینترنتی، کتاب ها و مقالات دیگر) و نیز منابع مرتبط با اثر چه به فارسی و چه به انگلیسی

ت: روش تجزیه و تحلیل اطلاعات :

با توجه به ماهیت تحقیق تجزیه و تحلیل اطلاعات کاربردی ندارد.

بنویسید مراحل انجام دادن تحقیق از زمان تصویب تا دفاع نهایی

تاریخ تصویب	از تاریخ	تا تاریخ
مطالعات کتابخانه‌ای	مطالعات عمومی و تخصصی اولیه (یک ماه)	
آوری اطلاعات	مطالعه اثر (یک)	
تجزیه و تحلیل داده‌ها	ترجمه اثر (سه)	
نتیجه‌گیری و نگارش پایان‌نامه	ویرایش نهایی و آماده سازی گزارش نهایی (یک ماه)	
تاریخ دفاع نهایی	توسط معاونت پژوهشی مشخص می گردد	
مدت اجرای تحقیق : حدود		

فهرست منابع و مأخذ (فارسی و غیر فارسی) مورد استفاده در پایان‌نامه

<p>❖ فهرستی متشکل از آثار پدیدآورنده/پدیدآورندگان، آثار مشابه موجود به زبان انگلیسی و فارسی</p> <p>❖ منابع و ابزارهای کمکی احتمالی مورد استفاده (شامل فرهنگ‌ها، دایره المعارف‌ها، واژه‌نامه‌های تخصصی، منابع اینترنتی، کتاب‌ها و مقالات دیگر) و نیز منابع مرتبط با اثر چه به فارسی و چه به انگلیسی</p>
--

گزارش پیشرفت کار

دانشجو موظف است علاوه بر مراجعه منظم و مستمر به اساتید راهنما و مشاور، جهت ثبت در پرونده، گزارش کتبی پیشرفت کار ترجمه خود را ماهانه به استاد راهنما ارائه نماید. جدول زیر زمان بندی تقریبی پیشرفت کار ترجمه را نشان می دهد:

جدول زمان بندی پیشرفت کار

(نمونه پیشنهادی)

فراهم آوردن مقدمات کار (مطالعه چند باره کتاب و نقدهای مربوط به منظور اشراف و تسلط هر چه بیشتر بر آن)

تعیین شیوه کلی ترجمه، استراتژی‌ها و تکنیک‌های مورد استفاده در ترجمه و تهیه منابع مورد نیاز و نیز تمرین و مشق ترجمه

مراحل عملی ترجمه (هر ماه حدود ۶۰ تا ۷۰ صفحه ترجمه مطلوب از اثر، بازنویسی و ویرایش چند باره آن و تحقیق لازم ضمن انجام ترجمه)

ویرایش پایانی (اعم از ویرایش محتوایی، زبانی و فنی) و آماده سازی گزارش نهایی ترجمه به شکل پایان نامه جهت جلسه دفاع

بخش چهارم

گزارش نهایی پایان نامه

گزارش نهایی ترجمه کل اثر (به اصطلاح ترجمه «جلد تا جلد» اثر) به همراه سایر مقدمات و ملحقات آن (که در قسمت دوم این بخش تشریح شده) می باید با اعمال ویرایش فنی به نحوی تهیه و تنظیم گردد که ضمن حفظ شکل و شمایل اصل اثر، ظاهر کتاب آماده انتشار داشته باشد.

- - ترتیب صفحات گزارش نهایی ترجمه

ترتیب صفحات و مطالب گزارش نهایی پایان نامه به قرار زیر است:

صفحات پیش متن

۱. صفحه روی جلد فارسی
۲. صفحه سفید
۳. صفحه ی بسم ا...
۴. صفحه ی فارسی مشابه طرح روی جلد فارسی
۵. صفحه ی تأییدیه هیئت داوران (تصویب نامه فارسی)
۶. صفحه ی تقدیم
۷. صفحه ی سپاسگزاری
۸. صفحه ی فهرست مطالب
۹. صفحه ی فهرست جدول ها
۱۰. صفحه ی فهرست شکل ها
۱۱. صفحه ی فهرست نقشه ها
۱۲. چکیده فارسی
۱۳. مقدمه مترجم

متن اصلی پایان نامه (ترجمه اثر)

۱. ترجمه کل اثر (به اصطلاح ترجمه «جلد تا جلد» اثر) به استثنای فهرست های اصل اثر

۱. واژه نامه تخصصی فارسی-انگلیسی
۲. واژه نامه تخصصی انگلیسی-فارسی
۳. نمایه اعلام
۴. نمایه موضوعی
۵. چکیده انگلیسی
۶. صفحه ی تأییدیه هیئت داوران (تصویب نامه انگلیسی)
۷. صفحه ی انگلیسی مشابه طرح روی جلد انگلیسی
۸. صفحه سفید
۹. صفحه روی جلد انگلیسی

- - افزوده ها به ترجمه اثر (درگزارش نهایی ترجمه)

علاوه بر ترجمه کتاب، لازم است دانشجو در گزارش نهایی خود قبل از متن اصلی کتاب «مقدمه مترجم» و بعد از ترجمه متن اصلی در پایان ترجمه «واژه نامه تخصصی دو زبانه» و «نمایه اعلام و موضوعی» نیز ارائه کند. در این بخش، هر یک از این موارد به ترتیب تشریح شده است.

- - - مقدمه مترجم

لازم است مقدمه مترجم شامل ۳ بخش به ترتیب زیر باشد:

۴ - - - معرفی اثر و صاحب اثر

* معرفی نقادانه کمی و کیفی اثر جهت نشان دادن اشراف مترجم بر اثر و تأیید ارزشمند بودن آن برای ترجمه

* استناد به مقدمه پدیدآورنده/پدیدآورندگان و نقدهای موجود بر اثر

* نحوه پرداختن پدیدآورنده/پدیدآورندگان به موضوع کتاب و هدف ایشان از تألیف اثر

* معرفی ناشر تخصصی اثر و سابقه ناشر در انتشار آثار معتبر در حوزه علمی مربوطه

* سال انتشار، تعداد صفحات کتاب، حجم و نحوه فصل بندی، محورهای موضوعی بحث در کتاب

* معرفی پدیدآورنده/پدیدآورندگان اثر و سبک نگارش ایشان، سابقه و جایگاه علمی، زندگی نامه مختصر و مفید و پیشینه تحصیلی ایشان و آثار دیگر پدیدآورنده/پدیدآورندگان در تایید جایگاه و صلاحیت علمی ایشان

* معرفی سبک و سیاق کلام، زبان و لحن اثر و مخاطب آن و نیز نوع متن و قالب اثر
* مقایسه اثر با آثار دیگر پدیدآورنده/پدیدآورندگان اثر و دیگر آثار مشابه موجود در رشته علمی مربوطه و دلایل ارجحیت اثر و مزایای آن
* بررسی نقاط قوت و ضعف اثر و معرفی سرفصل‌ها و نیز محدودیت‌هایی که در آن اعمال شده است.

- - - معرفی شیوه ترجمه اثر

معرفی شیوه کلی ترجمه اثر با استناد به نوع متن، قالب اثر و مخاطب آن و مراحل ترجمه جهت نشان دادن علمی بودن شیوه ترجمه و روشمند بودن ترجمه از طریق اشاره به چارچوب های نظری مطالعات ترجمه و اصطلاحات تخصصی آن
* طرح مسأله و تشریح آن، آیا اثر مورد نظر ترجمه پذیر است؟ تا چه حد؟ به چه شیوه‌ای؟
* توجیه و استدلال در خصوص شیوه کلی ترجمه و واحد ترجمه براساس مخاطب، نوع متن و هدف از ترجمه

* معرفی مخاطب ترجمه اثر و اهمیت ترجمه اثر به فارسی و تأثیرگذاری آن
* معرفی روش‌ها، تکنیک‌ها و استراتژی‌های ترجمه، مراحل کار و نحوه ویرایش و نهایی کردن ترجمه
* توجیه نحوه کاهش‌ها، افزایش‌ها، تغییرات، حذف‌ها، اضافه‌ها و سایر موارد افت ترجمه
* روش‌های معادل‌یابی کلمات عمومی و اصطلاحات تخصصی (اعم از معادل‌یابی توصیفی، واژگانی، ساختاری، کنشی، ...) و روش‌های واژه‌سازی در موارد مورد نیاز

* معرفی افراد متخصص طرف مشورت برای معادل‌یابی و حل مشکلات دیگر و معرفی منابع و ابزارهای کمکی مورد استفاده و تحقیقات انجام شده در حین کار ترجمه (شامل مراجعه به فرهنگ‌ها، دایره المعارف‌ها، واژه‌نامه‌های تخصصی، منابع اینترنتی، کتاب‌ها و مقالات دیگر) و نیز منابع مرتبط با اثر چه به فارسی و چه به انگلیسی و تهیه کتابنامه شماره دار این منابع جهت استفاده در ارجاع دهی در «واژه نامه‌های تخصصی دو زبانه» مندرج در پایان گزارش ترجمه

* معرفی مشکلات ترجمه در حین انجام کار و شیوه‌های رفع آن
* دوری از اعمال سلیقه در ترجمه و معرفی و تشریح شیوه‌های جلوگیری از آن

- - - جایگاه ترجمه اثر در زبان فارسی

- * معرفی مخاطب ترجمه در ایران و کاربردهای ترجمه اثر در ایران و در زبان فارسی
- * نتیجه گیری در مورد آینده ترجمه و جایگاه احتمالی آن در ایران و میزان تأثیرگذاری احتمالی آن
- * ارزیابی ترجمه نهایی و مطرح کردن نقاط قوت و ضعف ترجمه از دیدگاه خود مترجم
- * اشاره به مشکلاتی که در ترجمه لاینحل باقی مانده است.
- * ارائه پیشنهاد برای ترجمه آثار مشابه

- - - واژه نامه تخصصی دوزبانه (Glossary)

لازم است دانشجو در انتهای ترجمه خود از اصل کتاب، جهت ارتقا جنبه آموزشی و پژوهشی کار، مجموعه اصطلاحات تخصصی و انگلیسی کتاب و معادل های فارسی مورد استفاده در ترجمه را به صورت واژه نامه دوزبانه در دو بخش مجزا ارائه دهد بدین ترتیب که ابتدا واژه نامه فارسی-انگلیسی و به دنبال آن واژه نامه انگلیسی-فارسی آورده شود. در این دو واژه نامه، لازم است مشخص شود کدام یک از معادل ها را دانشجو خود ساخته و پرداخته و کدام یک به کمک منابع معتبر موجود معادل یابی شده است که در این صورت لازم است برای تک تک اصطلاحات با ذکر شماره معین گردد در معادل یابی چه منبع یا منابع مورد استفاده قرار گرفته است. بدیهی است فهرست شماره گذاری شده منابع مورد استفاده در بخش مربوطه در «مقدمه مترجم» آمده است.

- - - نمایه (Index)

لازم است دانشجو در پایان گزارش نهایی خود، نمایه اعلام و در پی آن نمایه موضوعی ترجمه کتاب را ارائه نماید. بدیهی است در تهیه این دو نمایه دانشجو می تواند از نمایه های مورد استفاده در اصل کتاب و البته «واژه نامه های تخصصی دوزبانه» نیز بهره گیرد.

جلسه دفاع

- - چگونگی ارائه شفاهی پایان نامه

در جلسات دفاع از پایان نامه های مربوط به ترجمه کتاب، ارائه شفاهی به زبان فارسی است و دانشجو موظف است در مدت زمان مقرر (حداکثر ۲۰ دقیقه) رئیس مطالب پایان نامه خود را که عمدتاً در «مقدمه مترجم» آمده (یعنی معرفی اجمالی اثر، هدف از ترجمه، شیوه کلی کار، روش های ترجمه و معادل یابی، مشکلات پیش رو و نحوه رفع آنها و کیفیت نهایی و جایگاه ترجمه) به شیوه ای منظم و منطقی ارائه نماید. در صورت لزوم، ارائه مطلب می تواند با کمک وسایل تکنولوژی آموزشی نیز انجام پذیرد.

- - چگونگی ارزشیابی پایان نامه

در جلسه دفاع از پایان نامه، داور یا داوران موظفند در ارزشیابی و محاسبه نمره نهایی و درجه پایان نامه دانشجو بر اساس معیارهای مندرج در فرم شماره ۱۰ و جدول درجه بندی (صفحات ۱۴ و ۱۵ دستورالعمل) عمل کنند.

بسمه تعالی

فرم شماره ۱۰: برگه ارزشیابی جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد و دکتری حرفه ای

همکار محترم..... عضو هیأت داوران جلسه دفاعیه پایان نامه کارشناسی ارشد / دکتری حرفه ای

خانم / آقای .....

دانشجوی رشته : .....

با عنوان : « .....

خواهشمند است بر مبنای جدول زیر ، نظر خود را اعلام فرمایید:

مدیر پژوهشی دانشگاه

ردیف	عنوان	حداکثر نمره	نمره پیشنهادی	ملاحظات
۱	چگونگی تنظیم گزارش نهایی کار ترجمه و رعایت آئین نامه نگارش پایان نامه	۲/۵		
۲	ارزش علمی و کیفیت ترجمه از نظر دقت و صحت (Accuracy)، گویایی و رسایی (Fluency)، و شیوایی و طبیعی بودن زبان ترجمه (Naturalness)	۴		
۳	استفاده از منابع و مراجع جدید و معتبر و صلاحیت علمی دانشجو و میزان اشراف و تسلط وی بر اثر و موضوع آن	۲		
۴	چگونگی تحلیل و تشریح شیوه کلی ترجمه، تکنیک های ترجمه، مشکلات کار و راهکارها در "مقدمه مترجم"	۲/۵		
۵	بکارگیری معادل های مناسب برای اصطلاحات تخصصی و کیفیت معادل یابی آنها چه در متن ترجمه و چه در واژه نامه دوزبانه تخصصی " در پایان ترجمه	۱/۵		
۶	ارائه دیدگاههای جدید، ارزش کاربردی ترجمه و جایگاه علمی آن در زبان فارسی	۲		
۷	کیفیت ارائه پایان نامه در جلسه دفاع و رعایت زمان بندی جلسه	۱/۵		
۸	توانایی دانشجو در پاسخگویی به پرسش ها	۲		
	جمع نمره	۱۸		

به حروف

تذکر: * از ۲۰ نمره ۱۸ نمره در جلسه دفاع و ۲ نمره مربوط به مقاله می باشد که در فرم نمره مقاله مشخص می گردد.

* پذیرش یا چاپ مقاله در مجلات ISI دارای ضریب تأثیر (IF) برابر یا بالاتر از متوسط ضریب تأثیر رشته (MIF) ۱ نمره تشویقی تا سقف نمره ۲۰ دارد.

اصلاحاتی که باید در پایان نامه انجام شود:

امضاء

تاریخ:

سمت در پایان نامه:

نام و نام خانوادگی:

- - درجه بندی نمرات پایان نامه دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترا

درجه بندی نمره پایان نامه					مقطع تحصیلی
غیر قابل قبول	قابل قبول	خوب	بسیار خوب	عالی	
کمتر از ۱۵	۱۵ تا ۱۵/۹۹	۱۶ تا ۱۶/۹۹	۱۷ تا ۱۸/۹۹	۱۹ تا ۳۰	دکترای تخصصی
کمتر از ۱۴	۱۴	۱۴ تا ۱۶/۹۹	۱۷ تا ۱۸/۹۹	۱۹ تا ۳۰	دکترای حرفه ای
کمتر از ۱۲	۱۲ تا ۱۳/۹۹	۱۴ تا ۱۵/۹۹	۱۶ تا ۱۷/۹۹	۱۸ تا ۳۰	کارشناسی ارشد